



ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

**Speciální mateřská škola pro tělesně postižené děti,
Opava, Elišky Krásnohorské 8**

Elišky Krásnohorské 8, 746 01 Opava

Identifikátor zařízení: 600 026 752

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Školský úřad Opava, Březinova 6, 746 01 Opava

Termín konání orientační inspekce: 18. - 20. leden 2000

Čj.	146 28/00-11069
Signatura	on5zt205

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Při plánování výchovně vzdělávacího procesu vycházejí pedagogické pracovnice ze speciálního zaměření a koncepce mateřské školy. K plánování využívají Program výchovné práce - MŠ ČSR 1983, č.j. 33 483/83/201 a následně z něho rozpracované standardizované časově tematické plány, současnou pedagogickou literaturu, metodické materiály, dětské časopisy a zásobníky speciálně zaměřených úkolů pro jednotlivá postižení dětí. Ve všech třídách jsou zpracovávány týdenní výchovné plány se snahou o vytvoření integrovaného celku.

Ve třídách pro zrakově postižené děti provádí oční ortoptistka ortoptickou a pleoptickou péči a v návaznosti na tuto léčbu jsou v plánech stanoveny úkoly pro hrubou, jemnou a pohybovou pleoptiku, kterou učitelky s dětmi provádějí a individuálně přizpůsobují podle věkových zvláštností a druhu zrakového postižení.

V logopedické třídě sešity pro individuální logopedickou péči slouží jako individuální plány a postup reedukace je průběžně konzultován s klinickou logopedkou.

Ve speciálních třídách, kde jsou zařazeny děti s tělesným, mentálním nebo kombinovaným postižením jsou zpracovány individuálně vzdělávací plány jen u dětí s těžkým kombinovaným postižením. U lehčích postižení je prováděna speciální diagnostika formou vyplňování předepsaných záznamů z oblasti sociální, jemné a hrubé motoriky, řeči, myšlení a vnímání. U těchto záznamů není u všech dětí datum, kdy bylo zjištění prováděno, schází graf, který je součástí těchto záznamů a z kterého by bylo patrné, na jaké úrovni v jednotlivých oblastech se dítě nachází. Tyto záznamy by měly sloužit jako výchozí bod pro zpracování individuálně vzdělávacích plánů, které zpracovány nejsou.

Plánování a příprava výchovně vzdělávacích činností jsou hodnoceny jako dobré.

Podmínky vzdělávací činnosti

Výchovně vzdělávací činnost zajišťuje třináct pedagogických pracovníků a dva asistenti, kteří vykonávají civilní vojenskou službu. Dobrá úroveň výchovně vzdělávací práce je podmíněna i odbornou a pedagogickou způsobilostí pedagogických pracovníků. Všechny učitelky mají buď ukončené vzdělání speciální pedagogiky nebo v současné době studují. Pracovní doba učitelek je efektivně využita a je rozvržena tak, aby byla zajištěna potřebná individuální péče.

Prostorové členění je optimální a je řešeno s ohledem pro potřeby každodenních výchovně vzdělávacích a pohybových aktivit i pro komplexní speciálně pedagogickou péči, péči rehabilitační, ortoptickou a logopedickou. Interiéry tříd jsou esteticky upraveny a umožňují dětem přímou účastí se spolupodílet na výzdobě prostředí. Ve všech třídách je pestrá a rozmanitá nabídka hraček, plně vyhovující nárokům předškolních dětí. Kromě běžných hraček jsou promyšleně pořizovány hračky a pomůcky se zaměřením na reedukační činnost jednotlivých dětí. Pro individuální činnost dětí byl zakoupen počítač a speciální výukové programy. Režim dne respektuje dodržování psychohygienických zásad, je stanoven tak, aby vyhovoval skutečným potřebám dětí a možnostem mateřské školy. Spontánní a řízené činnosti jsou vyvážené, je respektována schopnost koncentrace z hlediska věku i postižení dětí.

Učitelská i žákovská knihovna obsahuje nové tituly, včetně odborných publikací a knih encyklopedického charakteru.

Školní zahradu tvoří velký oplocený pozemek okolo MŠ, její vybavení průlezkami, hračkami a pomůckami je velmi dobré.

Pitný režim je v mateřské škole zaveden.

Podmínky vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako vynikající.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Organizace výchovně vzdělávací činnosti je přizpůsobená postižení dětí a má své specifické zaměření. Kromě každodenních režimových činností je rozpracován týdenní plán práce, který zahrnuje individuální logopedickou péči, práci na počítači, hippoterapii, jógu, bazén a rehabilitační a ortoptickou péči. V průběhu dopoledního bloku je na logopedické třídě zařazována skupinová logopedická činnost zaměřená na dechová, fonační a artikulační cvičení.

Dominantní úloha dětské hry byla ve všech činnostech plně respektována. Při ranních hrách měly děti dostatek prostoru a času, vedení her bylo nenásilné. Organizace řízených činností akceptovala přiměřené nároky na osobní tempo jednotlivých dětí a stupeň jejich postižení. Řízené činnosti jsou stále prováděny klasickým způsobem, kdy metody frontální práce převažují nad metodami skupinovými a individuálními. Ve třídách pro děti tělesně a mentálně postižené byla individuální práce prioritní. Vedení pedagogického procesu směřovalo k přirozené kázni a vstřícnému, stimulujícímu klimatu, ve kterém mají učitelky přirozenou autoritu a přispívají tím k pocitu bezpečí a důvěry dětí.

Dětem byl vytvořen dostatečný prostor pro verbální projev, sebevyjadřování a dokončení činnosti. Hygienické návyky měly děti vytvořeny, při sebeobslužných činnostech byla u dětí podporována a rozvíjena jejich samostatnost. Kultura stolování byla na standardní úrovni, děti měly možnost se na stolování podílet.

Organizace, metody a formy vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Motivace a hodnocení

Ve všech činnostech, spontánních i řízených, byly děti účelně a promyšleně motivovány. Vstupní motivace vycházela s týdenního tématu a citového prožitku dětí. Učitelkami bylo využívání pozitivního hodnocení k posilování přiměřeného sebevědomí dětí. Děti měly dostatek prostoru k vyjádření vlastních myšlenek, byly povzbuzovány, ze strany učitelek jim byla poskytována jistota v jejich rozhodování.

Úroveň motivace a hodnocení se jeví jako velmi dobrá.

Interakce a komunikace

Mezi dospělými a dětmi panuje vztah důvěry a přátelství, stejně tak mezi dospělými navzájem. Vztah dospělý - dítě je založen na respektu a partnerství. V průběhu dne pedagogické pracovnice vytvářejí pozitivní komunikační prostředí, pravidla jednání jsou předem známa a dětmi akceptována. Verbální projevy učitelek a dětí jsou vyvážené, dětem je dán prostor pro volné vyjadřování a rozvoj aktivní slovní zásoby. Učitelkami je podporována spontaneita a otevřenost dětí, v činnostech nepřevládá manipulativní vedení a poučování.

Interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Spontánní činnosti

Pro spontánní a hrové činnosti je v průběhu celého dne dostatečný časový prostor. Děti mají možnost výběru her, hraček, učebních pomůcek i kamarádů. K pomůckám a hračkám mají volný přístup, prostor i uspořádání nábytku umožňuje dětem individuální a skupinové hry. Učitelky respektují přání a zájmy dětí, do spontánních činností se snaží vstupovat nenásilně. Spontaneita dětí, jejich samostatnost a vlastní rozhodování je respektováno.

Spontánní činnosti jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Řízené činnosti

Řízené výchovně vzdělávací činnosti jsou pravidelně realizovány v průběhu dopoledního organizačního celku. Organizace řízených činností dětem umožňuje aktivní spoluúčast a seberealizaci, akceptuje přiměřené nároky na osobní tempo jednotlivých dětí. Přirozeným způsobem dochází k prostupování jednotlivých výchov, řízené činnosti jsou různorodé, jsou v nich využívány prožitky a zájmy dětí. Je respektován přiměřený čas k činnostem, individuální možnosti dětí jsou v řízených činnostech diferencovány a zohledňovány.

Úroveň řízené činnosti je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Výchovně vzdělávací práce v mateřské škole je koncepční, promyšlená a její kvalita je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy je stanovena na základě analýzy podmínek a potřeb spádové oblasti. Obsahuje dlouhodobé, střednědobé i krátkodobé cíle, které tvoří ucelený systém. Cílem je zabezpečovat všestranný rozvoj dětí se zdravotními problémy v oblasti tělesné, mentální, zrakové a řečové v souladu s jejich možnostmi a v podmínkách změněných vlivem zdravotního postižení. Součástí speciální mateřské školy je speciálně pedagogické centrum, které zabezpečuje speciálně pedagogické, diagnostické, poradenské, terapeutické a metodické činnosti pro tělesně postižené děti a děti s vadami řeči předškolního a školního věku, jejich rodiče a pedagogické pracovníky v centru, v rodinách a ve školách. Pracovníci SPC se spolupodílejí při stanovování strategických cílů školy. Na tento koncepční systém pak navazují každoroční plány práce, ve kterých jsou jednotlivé cíle konkretizovány a specifikovány. Koncepce i roční plán je přijat a podporován pedagogickým sborem, rodiči i školským úřadem.

Zpracovaná koncepce i roční plán jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Organizování

Škola má jasně a přehledně stanovenou organizační strukturu, pravidla provozu školy a SPC. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou vymezeny v podrobně zpracovaných pracovních náplních. Jejich práva a povinnosti jsou také dány vnitřním a organizačním řádem, který je zpracován pro potřeby školy i SPC. Část řídicích povinností SPC delegovala ředitelka školy na vedoucí SPC. Rozvržení přímé výchovné práce pedagogických pracovníků je efektivní, v maximální míře je využívána odbornost a zastupitelnost, je vytvořen prostor pro souběžnost výchovného působení v náročných výchovných činnostech. V SPC je rozpracován režim pracovního týdne speciálních pedagogů. Tato organizační struktura umožňuje plynulý provoz mateřské školy i SPC.

Informační systém školy je propracovaný a funkční. Všichni zaměstnanci mají přístup k potřebným informacím, které jsou předávány včas, objektivně a úplně. K přenosu informací slouží informativní nástěnka, systém informativních, provozních a pedagogických porad a měsíčních porad pracovníků SPC s ředitelkou školy. Povinná dokumentace školy i SPC je

vedena řádně a v souladu s platnými předpisy. Důvěrné informace jsou zajištěny proti zneužití. K zabezpečení komplexní péče zajišťuje MŠ spolupráci se zdravotnickými pracovníky formou konzultací na pravidelných rehabilitačních schůzkách.

SPC poskytuje dětem a mládeži s tělesným postižením a vadami řeči, jejich rodičům, pracovníkům škol a školských zařízení podporu a pomoc při začleňování do běžných škol, poradenské služby v oboru psychologie, speciální pedagogiky, sociálního zabezpečení a práva. Pracovnice SPC nabízejí svým klientům i informace o nabídkách kompenzačních pomůcek, pořádají odborné přednášky pro rodiče a pedagogy a zajišťují mimoškolní aktivity pro děti s tělesným postižením. Speciální MŠ a SPC se podílí i na činnosti klubu přátel tělesně postižených při uskutečňování klubových setkání, zajišťování letních ozdravných integrovaných pobytů v tuzemsku i zahraničí a získávání finančních prostředků nutných k činnosti klubu formou projektů.

Promyšlenou a funkční organizaci školy i SPC lze hodnotit jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy svým pozitivním přístupem a uplatňováním participačního stylu řízení usiluje o vytvoření vstřícných a spolupracujících vztahů na pracovišti. Jako celek je funkční a účinné. Systém dalšího vzdělávání je promyšleně zaměřen na prohlubování a zkvalitňování práce v souvislosti s koncepcí školy a SPC. Ředitelka podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, jejich účast na přednáškách a seminářích. Vnitřní platový předpis obsahuje kriteria pro stanovení nadtarifních složek platů, není však vytvořen systém pravidelného hodnocení pracovníků.

Systém vedení a motivování pracovníků je hodnocen jako velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

Přílohou ročního plánu je plán průběžných kontrol a časový plán kontrolní činnosti. Kontrola výchovně vzdělávacího procesu je zařazena až na měsíc únor, z čehož vyplývá, že v prvním pololetí není prováděna přímá hospitační činnost. Ředitelka v tomto školním roce má jediný dokumentovaný zápis z ukázkové hospitace pro učitelky mateřských škol z listopadu 1999. Průběžné kontroly dle sdělení ředitelky jsou prováděny, nejsou však dokumentovány. Ze zápisů z pedagogických porad rovněž nevyplývá, že by byla prováděna analýza výsledků kontrol, která by sloužila jako jeden z prostředků metodického vedení a jako podklad při hodnocení pracovníků.

Kontrola činnosti SPC je prováděna určenou vedoucí pracovnící. SPC má zpracovány podklady pro hodnocení své práce, které dokumentuje veškerou činnost.

Kontrolní činnost je hodnocena jako dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je koncepčně promyšlené a organizačně funkční. Kontrolní mechanismy jsou málo účinné. Celkově jsou však vytvořeny dobré podmínky pro zajištění a úspěšnou realizaci zvoleného koncepčního programu. Ve vztahu k rodičům a veřejnosti staví na aktivní otevřenosti školy a vzájemné spolupráci, což zpětně pozitivně ovlivňuje výsledky práce školy.

Celkově lze hodnotit řízení školy jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol vydané MŠMT ČR č. j. 14 679/99-21

- zřizovací listina vydaná MŠMT ČR č. j. 30 684/94-61
- dokumentace SPC dle § 5, odst. 5, vyhlášky MŠMT ČR č. 127/97 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách
- koncepce školy a SPC
- výroční zpráva školy a SPC
- plán práce školy na rok 1999/2000
- osobní dokumentace dětí
- tematické plány
- individuální plány
- vnitřní řád školy a SPC
- organizační řád školy a SPC
- zápisy z provozních a pedagogických porad
- zápisy z kontrolní činnosti

ZÁVĚR

Výrazná pozitiva:

- komplexní kvalitní péče o děti
- pěkné vztahy učitelek k dětem
- pružná organizace všech činností s vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit
- kvalitní metodická a odborná činnost SPC
- vysoká estetická úroveň prostředí a velmi dobré materiální vybavení

Z inspekčního zjištění vyplývá, že mateřská škola a SPC svou všestrannou a systematickou činností zajišťuje kvalitní péči o děti předškolního a školního věku. Celkově je škola hodnocena jako velmi dobrá.

Využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům je efektivní.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektorky	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Lenka Vojtovičová	Lenka Vojtovičová v. r.
Členka týmu	Mgr. Jarmila Němečková	Jarmila Němečková v. r.

V Ostravě dne 1. února 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. února 2000

Razítko

Hana Paterková

Hana Paterková v. r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Opava, Březinova 6	2000-02-21	146-81/00-10023
Zřizovatel MŠMT ČR, Karmelitská 7 118 12 Praha 1 - Malá Strana	2000-02-21	146-82//00-10023

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nepodány.